

44. СИСТЕМА УПРАВЛІНСЬКОГО АНАЛІЗУ ВИТРАТ НА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МОЛОЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Б.М. Поперечний

Національний університет харчових технологій

Управлінський аналіз витрат на якість продукції, є підсистемою загального аналізу витрат, що не тільки припускає формування аналітичної інформації про витрати на якість на базі управлінського обліку, але і здійснює спеціальні заходи при виборі і оцінці управлінського рішення, що ухвалюється.

В рамках даної системи можна вирішити ряд наступних завдань:

- досягнення керованості основних бізнес-процесів та їх тісного взаємозв'язку з якістю випускаємої продукції;
- ведення оперативного обліку матеріальних цінностей, які впливають на якість випускаємої продукції;
- скорочення витрат виробництва, які не пов'язані з якістю;
- досягнення максимально високої якості за рахунок точного обліку витрат на якість і на удосконалення управління якістю;
- введення систем управління якістю в процесах продажів;
- оперативне управління витратами на якість.

Кожне з перерахованих завдань може бути вирішено поодиноці. Для цього підприємство може розробити для себе систему «ручної роботи» по управлінню якістю або скористатися досвідом інших суб'єктів підприємницької діяльності. Крім значних зусиль по розробці, подібна система вимагає великого числа підготовлених фахівців. Альтернативним способом може стати використання системи управлінського аналізу, в рамках якої результат може бути отриманий при сумісній реалізації поставлених завдань, коли кожна з них користується результатами роботи інших підрозділів. Формування системи управлінського аналізу на підприємствах молочної промисловості необхідно проводити у декілька етапів.

Перший етап характерний для підприємств, що існують досить тривалий час. Завданнями цього етапу є опис і аналіз існуючої інформаційної системи організації, переважно системи бухгалтерського обліку витрат на якість. Результатом даного етапу є побудова схеми організаційно-управлінської структури, інформаційних потоків підприємства, опис системи бухгалтерського обліку.

На другому етапі визначається якісний і кількісний склад інформації, потрібний для ефективного управління якістю. Тут виявляються недоліки існуючої інформаційної системи, з'ясовуються причини цього, оцінюється об'єм змін в системі управління.

На третьому етапі повинна бути представлена відповідна формалізована система, здатна збирати, обробляти і надавати відповідну інформацію потребам керівників інформацію. Тут виділяються центри відповідальності — сегменти усередині організації, на чолі яких стоять відповідальні особи, що ухвалюють рішення.

Четвертий етап характеризується побудовою системи управлінської звітності. Управлінська звітність про витрати на якість є сукупністю звітів і зведень, що складаються центрами відповідальності і включають всю необхідну для обліково-аналітичних фахівців інформацію із заданим рівнем деталізації.

На п'ятому етапі відбувається конструювання системи управлінського аналізу витрат на якість. Головною метою аналізу є оцінка рівня витрат на якість підприємства на основі управлінської аналітичної звітності і виробка рекомендацій по її вдосконаленню.

Завершальний етап формування системи управлінського аналізу витрат на якість на підприємствах молочної промисловості — постановка системи фінансового планування, яка складається з систем бюджетного планування діяльності структурних підрозділів підприємства і системи зведеного бюджетного планування діяльності підприємства.

При формуванні системи управлінського аналізу необхідно розглянути ряд особливостей підприємств молочної промисловості, врахування яких дозволить побудувати найбільш ефективну систему аналізу витрат на якість. До таких особливостей відносяться:

- велика номенклатура випуску готової продукції;
- нетривалий термін зберігання як матеріалів, так і самої продукції;
- велике значення приділяється упаковці товару, як маркетинговій складовій успішного функціонування організації;
- суворий контроль за якістю продукції, як з боку держави, так і з боку споживачів;
- суворо нормований технологічний процес;
- контрольований і нормований постачальницько-збутовий процес;

Також при формуванні системи управлінського аналізу витрат на якість на підприємствах молочної промисловості необхідно враховувати чинник сезонності: наприклад, максимум споживання доводиться на зиму-весну, мінімум — на літо. Окрім виробничих питань необхідно приділяти особливу увагу тому, що відбувається з продукцією, яка виробляється або планується до виробництва, в системі її створення. Тобто на передвиробничій (постачальницькій), виробничій і поствиробничій (збутовій) стадіях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Канивец А.Н. Экономический анализ системы менеджмента качества промышленного предприятия / А.Н. Канивец, Б.И. Герасимов, Л.В. Пархоменко. — Тамбов: Изд-во ТГТУ, 2005. — 144 с.

2. Попова Т.Д. Концепция управленческого учета в системе обеспечения качества продукции и услуг: Автореф. дис.. доктора. екон. наук. — Ростов-на-Дону, 2002. — 35 с.

3. Пономарев С.В. Управление качеством продукции: учет затрат на качество: учебно-метод. пособие / С.В. Пономарев, А.В. Трофимов. — Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2006. — 48 с.

Науковий керівник — О.В. Шереметинська.